

SLOVENE

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 50.—
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55.—
za ostalo inozemstvo .. " 60.—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48.—
za en mesec .. " 4.—
V pravi prejemni mesec .. 3.50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 10.—
za Nemčijo celoletno .. " 12.—
za ostalo inozemstvo .. " 15.—

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarica (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva in večkrat .. " 45 "
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvarica K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredno delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Nemški odgovor Wilsonu. Slovanske zahteve pred krono.

Besedilo nemške note.

Berlin, 12. oktobra. (K. u.) Predsedniku Zedinjenih držav poslana nota kot odgovor na Wilsonova vprašanja se glasi:

Odgovarjajoč na vprašanja predsednika Zedinjenih držav ameriških izjavlja nemška vlada:

Nemška vlada je sprejela stavke, ki jih je postavil predsednik Wilson v svojem nagovoru z dne 8. januarja in v svojih poznejših nagovorih kot podlago trajnega pravnega miru. Namen razgovorov, ki naj se uvedejo, bi bil torej samo ta, sporazumeti se glede praktičnih podrobnosti njih uporabe. Nemška vlada domneva, da se postavljajo tudi vlade z Zedinjenimi državami zvezanih držav na stališče izjav predsednika Wilsona.

Nemška vlada se izjavlja v sporazumu z avstro-ogrsko vlado pripravljeno ugoditi, preden se doseže premirje, zahtevam predsednika glede izpraznitve. Vlada da predsedniku na prosto, izposlovati sestanek mešane komisije, ki bi imela nalogo skleniti za izpraznitve potrebne dogovore.

Sedanja nemška vlada, ki nosi odgovornost za mirovni korak, je sestavljena potom pogajanj in v sporazumu z veliko večino državnega zbora. Pri vsakem svojem dejanju oprta na voljo te večine, govori državni kancler v imenu nemške vlade in nemškega naroda.

Berlin, 12. oktobra 1918.

Podpis:

Dr. Solf,

državni tajnik za zunanje zadeve.

Mir na obzorju.

Ni je tako dolge zime, da ne bi ji sledila pomlad, ni je tako temne in viharne noči, da ne bi izza nje vstal dan. Tako se bliža tudi svetovna vojna svojemu zatonu. Odgovor nemške vlade predsedniku Wilsonu, ki ga priobčujemo na drugem mestu, je tak, da bi bil neopravičen vsak strah, da bi se utegnil mir končno ob volji Nemčije le še razbiti. Vsekakor se nemški odgovor kolikor mogoče izogiba videzu kapitulacije — in kdo bi tega ne hotel umeti! — vendar dejansko sprejem Wilsonovih zahtev ne moremo imenovati drugače nego kapitulacijo Nemčije. Bodimo pravični: Nemčije ni treba biti sram, da je končno omagala pred silovito premočjo. Svojo duševno in materialno moč je nemški narod v tej vojni tako nedvomno dokazal, da bi njegov končni poraz, da bi sedanja kapitulacija Nemčije v drugačnih raz-

merah in z drugimi predpogoji vplivala globoko tragično.

Pa pustimo ta razmišljanja zgodovinarjem in oglejmo si posamezne točke nemškega odgovora.

Prva in druga točka sta tako jasni, da je izključen vsak dvom in vsako nadaljno vprašanje: Nemška vlada izjavlja, da sprejema vse Wilsonove točke in da imajo razgovori samo ta namen, da se pogovore o praktičnih podrobnostih njih uporabe. To je popolnoma točen odgovor na tozadevno Wilsonovo vprašanje. Ravno tako brez pridržka in točno se glasi odgovor glede izpraznitve zasedenih ozemelj: »Nemška vlada izjavlja v sporazumu z avstrijsko-ogrsko vlado, da je pripravljena ugoditi, preden se doseže premirje, zahtevam predsednika glede izpraznitve.«

Edino le tretja točka dopušča nekak dvom. Nemški odgovor poudarja, da je govoril kancler v mirovni ponudbi tako v

imenu »konstitucionalnih oblastí, ki so doslej vodile vojno,« kot se je izrazil Wilson, kakor v imenu nemškega naroda. Wilson govori o »konstitucionalnih oblastí«, kancler o »vladi«. Ob tem se pa človeku vrivajo te-le misli: Predsednik Wilson pač ni mogel dvomiti, da je mirovna ponudba izšla z vednostjo in sodelovanjem nemške vlade. Zakaj je zahteval v tem oziru izrečnega pojasnila? Ali se je hotel zagotoviti, da je želja po miru v Nemčiji splošna, da v tem oziru popolnoma soglašajo vsaj vsi merodajni činitelji in se ni bati v tem oziru kakih poznejših zmed ali ovir? Ali pa morda hoče Wilson slišati nekaj čisto drugega? ... Tekom vojne smo opetovano slišali, da se zavezniki s Hohenzollerncem sploh ne bodo pogajali za mir; tudi predsednik Wilson je bil nekoč rekel, da s Hohenzollerncem ne bo sedel za eno mizo. Še iz odmevov na zadnjo mirovno ponudbo Nemčije je iz vsega nasprotnega časopisja odmevalo globoko nezaupanje do okristosrčnosti mirovne volje Nemčije, kjer se demokratizacija kljub izpremembi vlade še nikakor ni izvršila v tisti meri, kakor bi želela ententa. Torej: ali ne bi

morda predsednik Wilson rad slišal odločno besedo nemškega naroda, da o miru odloča sam, ker o tem sploh nihče drugi ne more odločati? ... No, čemu bi ugrabili: Odgovor na to dojde kmalu. Vsekakor smemo biti gotovi, da danes tudi ta točka ne more več tvoriti resne ovire miru.

Sedaj se končno uresničuje besede: »Preden odpade listje z dreves, bodo vojaki doma«. Upajmo, da se prehod v nove razmere povsod izvrši brez težjih kriz, da jutra nove dobe ne bodo kalile in omadeževale viharne socialne borbe. Nikjer, najmanj pa v naši novi domovini, naši, s tolikimi žrtvami odkupljeni Jugoslaviji!

Nemčija Wilsonu zaupa.

Dunaj, 12. oktobra. »Allg. Zeitung« poroča iz Berlina: Odgovor Nemčije na Wilsonovo noto se toliko bliža Wilsonu, kolikor je to sploh mogoče in se hoče ogniti zgolj popolni kapitulaciji. Nemška vlada zaupa Wilsonovi miroljubnosti in njegovim besedam.

Za samostojnost.

V trenutku, ko stojimo pred premirjem in mirom na bojiščih, je monarh sklical avstrijske parlamentarce k sebi, da čuje njih mnenje o bodoči usodi države. Če kdaj, smemo sedaj reči, da so te ure zgodovinske.

Odgovor, ki ga je cesar dobil od zastopnikov avstrijskih slovanskih narodov, je popolnoma jase, se ne more več krivo razumeti. Poljaki so mu lahko naznanili, da je na Poljskem osnovan nov kabinet, v katerem so zastopane vse tri nekdanje poljske pokrajine: ruska, pruska in avstrijska. S tem je ne v papirnatih programih, ne v besedah, marveč v dejanju izražen vespolski program. V hipu, ko se nemška armada umika s tal kongresne Poljske, so Poljaki osnovali svojo vlado, ki zanika dosežanje meje, ki je že z značajem svoje sestave napravila križ preko vseh dosedanjih poizkusov rešitve poljskega vprašanja in na najpreprostejši način končala dolga pogajanja med monarhijo in Nemčijo, kako naj se uredi prihodnja poljska država. V novem kabinetu živi virtualno Velika Poljska, kakor si je doslej niso predstavljali ne na Dunaju, ne v Berlinu.

Poljaki so govorili z dejanjem, a nič manj jasna ni bila beseda Čehov. Kot predpogoj miru v Srednji Evropi so Čehi označili ustanovitev češko-slovaške vlade. Ne mogli bi več sprejeti obljube, da se ustanovi češko-slovaška država, Čehi hočejo garancij, da se njih program izpolni. Taka garancija jim je samostojna, od Dunaja neodvisna vlada, ki bi že na prihodnjem mirovnem kongresu enakopravno drugim vladam zastopala češko-slovaške koristi. Poseben poudarek dobi češka zahteva, če se spomnimo, da hkrati žele, naj bi se vrnil češki regimenti v češke zemlje. Ne le suverenost, ampak tudi možnost, da svojo suverenost branijo, tirjajo pred prestolom.

Načelnik Jugoslovanskega kluba, dr. Korošec, je vladarju pojasnil, da so se

Jugoslavlani glede svoje države sporazumeli med seboj ob priliki ljubljanskih slavnosti. Tiste dni so v razgovorih s Poljaki in Čehi določili tudi svoje razmerje do prihodnjih sosednih držav. Tako je imel monarh priliko, da je nedvoumno spoznal naše cilje.

Ta dejanja, ki so se včeraj zgodila, so sama po sebi dovolj pomembna, da bi ne bilo mogoče iti preko njih na dnevni red. Tem večjo važnost pa dobé slovanske izjave še vsled okoliščine, da so bile podane pred prestolom. Učinek včerajšnje avdijske ni mogel izostati. Sprejem v Badenu je pokazal, da centrifugalnih sil ni več mogoče strniti, in prva, dasi ne najpomembnejša posledica avdijske je bila, da je Hussarekovo ministrstvo vložilo demisijo. To je le simptom, nikakor pa ne sklep važnih dogodkov, kajti ti šele prihajajo, če nas znamenja ne varajo.

Slabo pripravljena avdiencia.

Dunaj, 12. oktobra. Današnja avdiencia parlamentarcev pri cesarju je bila kot političen korak premalo pripravljena. Sprva so namerjali uvesti povabljene poslance k cesarju skupno, pozneje so sklenili, da pojdejo poslanci posamezno. Zato je bila avdiencia določena že za 10. uro dopoldne. Končno so se odločili, da gredo poslanci k avdienci v skupinah.

SPREJEM PARLAMENTARCEV PRI CESARJU.

Dunaj, 12. oktobra. (K. u.) »Deutsch böhmische Korrespondenz« poroča: Cesar je sprejel danes v bivališču vrhovnega poveljstva armade poslance. V prvi skupini so bili sprejeti zastopniki »Češkega Svaza« Fiedler, Tusar, Hruban, Stanek. Sprejem je trajal približno pol ure. V drugi skupini je sprejel cesar zastopnike štirih strank gosposke zbornice, namreč kneza Fürstenberga, barona pl. Czédika, princa Lobkowitza in barona pl. Ruberja. Nadaljna vrsta avdienc je bila sledeča: nemški nacionalci

Wolf, Waldner, Steinwender, Lodgmann, Pacher, Stölzel, Urban in Teufel kakor tudi posl. Friedmann, kršč. socialca Hausser, Mataja, nemški socialni demokrati Adler, Seitz, Ellenbogen, Poljaki Tertil, Löwenstein, grof Baworowski; Jugoslovani dr. Korošec, Ukrajinci Petruszewycz in Lewickij, Italijani dr. Faidutti, Rumun Isopescu-Grecul; poljski radikalec Reizes. Sprejemi so bili ob 2. uri popoldne najbrže končani.

Dr. Korošec pri cesarju.

Dunaj, 12. oktobra. Načelnik »Jugoslovanskega kluba«, dr. Korošec, je v avdienci pri cesarju omenil nastop grofa Tisze v Sarajevu. Glede jugoslovanske države je izjavil, da so bile konfiguracija in konture te države določene ob ljubljanskih dnevih.

Cehi pri cesarju.

Dunaj, 12. oktobra. Predsedstvo Češkega svaza je izdalo naslednji komunikat: Cesar je sprejel danes v avdienci načelnika Češkega svaza Stančka ter poslance dr. Fiedlerja, dr. Hrubana in Tusarja. Češka delegacija je bila sprejeta zjutraj kot prva. Avdienca je trajala približno eno uro. Cesar je zelo živahno poslušal izvajanja poslancev, je izpraševal o posameznostih in se zanje zanimal. Češki

poslanci so poudarjali, da je rešitev srednjeevropskega vprašanja mogoča le tedaj, če se ustanovi v Pragi takoj češko-slovaška vlada, katera bi se udeležila tudi splošne mirovne konference. Dalje so odposlanci zahtevali, da se češki polki prestavijo v češke zemlje nazaj.

Poročila večernih listov v tem zmislu, da se je Stanček izrazil, da je naloga češke države, sporazumeti se najprej z ostalimi deli monarhije o skupnih zadevah, so napačna. Te vesti so se širile iz zgolj tedenciozних namenov.

Hussarekovo ministristvo pred demisijo.

Dunaj, 12. oktobra. Ob 4. uri popoldne so se zbrali ministri k ministrski konferenci, pri kateri so razmotrivali sedanji politični položaj. Sklenili so, da podajo demisijo celokupnega kabineta.

Andrassy v Švici.

Dunaj, 12. oktobra. »N. W. Abendblatt« poroča, da je grof Andrassy odpotoval v Švico.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 12. oktobra. Gosposka zbornica se snide 21. oktobra.

Nemci zapustili Chemin des Dames.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. oktobra. (K. u.) Uradno: Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Iz postojank zahodno od Douaja smo se umaknili v zadaj ležeče črte. Sovražnik

je počasi sledil in je stal zvečer v črti Stari Vendin (Vendin le Vieil)-Harnes-Henin Liétard — vzhodno od železnice Beaumont-St. Vaast. Smoter napadov v ozki fronti nastavljenih angleških divizij je bil predor proti Valenciennesu. Njegov namen smo preprečili. Sovražniku se je samo posrečilo, da se je vstalil v Quiéryju in na

višinah vzhodno in jugovzhodno od tega kraja. Naši protisunki, katere so učinkovito podpirali oklopni vozovi, so tu ustavili sovražnikov napad.

Na ostali fronti smo odbili sovražnika pred našimi črtami in zadajali njegovim gostim naskakovalnim valovom težke izgube.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Silne delne napade angleških, ameriških in francoskih divizij smo odbili pred našimi postojankami na obeh straneh Bohaina.

Ob Oisi poizvedovalni boji.

Južno od Laona smo izpraznili Chemin des Dames.

Nove postojanke smo zasedli ob Aisni med Berryjem au Bac in južno od Vouziersa. Premikanja, ki smo jih uvedli pred dnevi, smo sovražniku prikrili in jih izpeljali nemoteno po načrtu. Sovražnik je tudi v Champagni le previdno sledil. Zmagoviti izid velike bitke v Champagni, katero je priporila armada generala pl. Einema s primeroma slabimi močmi proti silni premoči francoskih in ameriških vojev v 14 dnevni trdi borbi, ter utrujenost, ki se je pojavila pri sovražniku v Champagni vsled nenavadno visokih izgub, je omogočila, da smo izvedli težavna premikanja brez motitve.

Vojna skupina generala pl. Gallwitza.

Delni boji na obeh straneh Aire.

S težkimi izgubami za sovražnika so omagali silni napadi, ki jih je sovražnik izvajal v zadnjih dneh na obeh bregovih Moze. Saški bataljoni so zopet vzeli Cunel in Orneski gozd, ki smo ga začasno bili izgubili. Alzaško-lorenška 15. pehotna divizija pod generalnim majorjem Kundtom, ki stoji 15 dni v žarišču bitke pri Romagni v težkih obrambnih bojih, je držala tudi včeraj vse poverjene ji postojanke proti vsem sovražnikovim napadom.

pl. Ludendorff.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Italijanski napadi odbiti.

Dunaj, 12. oktobra. Uradno:

Visoka planota Sedmih občin je bila včeraj prizorišče silnih, za nas uspešnih bojev. Po kratkem ognju so se pričeli ob 4. uri popoldne med dolino Asso in Monte di Val bella italijanski napadi. Medtem, ko so se vsled našega obrambnega ognja sunki pri Asiagu izjalovili, se je posrečilo Francozom in Italijanom, da so začasno na Monte Sisemolu vdrl v naše jarke, a nemudoma izvedeni protisunek naših bataljonskih rezerv je precej vrgel sovražnika zopet iz njih. Sovražnikovi napadi so omagali tudi v vzhodnem delu visoke planote deloma v našem ognju, deloma v bližnjem boju ali v protisunku. Sovražnik je pustil veliko mrtvih in težko ranjenih pred našimi postojankami. Za uspeh gre ravnotako zaslugi četam, kakor vodstvu. Med požrtvovalnimi hrabrimi borilci so bili v nezlomljeni slogi zastopani sinovi vseh dežel monarhije. Posebno pripoznanje gre južnim Avstrijcem (Nemcem, Slovencem in Italijanom) pešpolka št. 117 in ogrskima honvednima polkoma št. 23 in 24.

Srbi zasedli Mitrovico.

V Albaniji smo v zvezi z neoviranim odstopanjem naših glavnih sil umaknili naše varnostne straže od Skumbija.

Sovražnik je zasedel Mitrovico. Med Nišom in Leskovcem trajajo boji.

Avstrijsko-ogrski polki na zahodu.

Pri avstrijskih ogrskih bojnih silah na zahodu nobenih posebnih dogodkov. Čete podmaršala Metzgerja so se odlično udeleževale zadnjih obrambnih uspehov pred Verdunom. Ogrska pešpolka št. 5 in 112 sta v obrambi tekmovala z bataljoni poljskih lovcev št. 17 (Judenburg), št. 25 (Brono) in št. 31 (Zagreb).

Načelnik generalnega štaba.